

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2016. gada 8. janvārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Kaspars Balodis un Sanita Osipova,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 195/2015),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Streiku likuma 23. panta pirmās daļas 3. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 102. un 108. pantam, Eiropas Sociālās hartas 6. panta 4. punktam, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 28. pantam un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 11. pantam.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka streiks vai streika pieteikums atzīstams par nelikumīgu, ja tas ir solidaritātes streiks, kas nav saistīts ar ģenerālvienošānās (par tarifiem, darba un citām sociālās aizsardzības garantijām) nenoslēgšanu vai neizpildi.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai. Savukārt atbilstoši minētā panta 6. punktam Satversmes tiesa izskata lietas arī par Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likums noteic, ka personas pieteikums Satversmes tiesai ir atzīstams par konstitucionālo sūdzību un lieta ierosināma tad, ja tas atbilst prasībām, kas noteiktas šā likuma 18. un 19.² pantā.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka „konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai”. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu juridiski pamatot. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, atbilstoši kuram pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta septītās daļas 1. punktu pieteikumam pievienojami paskaidrojumi un dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

7. Satversmes tiesa ir secinājusi, ka jēdziens „aizskar” ietverts likumā ar mērķi norobežot konstitucionālo sūdzību no sūdzības vispārības labā. Tas prasa, lai pastāvētu pamatota iespējamība, ka apstrīdētā norma aizskar pieteikuma iesniedzēju (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2001-06-03 secinājumu daļas 2.4. punktu*). Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2002-07-01 3. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzējas biedri vēlējas piedalīties Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība rīkotajā brīdinājuma streikā 2015. gada 27. novembrī. Šis jautājums esot izskatīts Pieteikuma iesniedzējas 2015. gada 12. novembra sapulcē, kurā pausta vēlme rīkot solidaritātes streiku, tomēr apstrīdētā norma to liedzot. Tāpat pieteikumā norādīts uz minētā aizlieguma pastāvēšanu arī gadījumā, ja Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība kļūs par Pieteikuma iesniedzējas dalīborganizāciju.

Lai nošķirtu gadījumus, kad persona konstitucionālo sūdzību iesniedz nolūkā aizstāvēt savas tiesības, no gadījumiem, kad persona to dara vispārības labā, piemēram, citu personu tiesību aizsardzības vai arī politisku, zinātnisku vai citādu mērķu sasniegšanas labad, nepietiek ar konstatāciju, ka persona pieder pie grupas, uz kuru tiesību norma attiecas. Personai ir jāsniedz ticams pamatojums tam, ka tiesību normas izraisītās nelabvēlīgās sekas rada tai pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 22.1. punktu*).

Pieteikumam nav pievienoti dokumenti, kas Satversmes tiesas kolēģijai ļautu noskaidrot lietas faktiskos apstākļus un apstiprinātu Pieteikuma iesniedzējas paustos apgalvojumus par izšķiršanos rīkot streiku.

Pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, kādā veidā apstrīdētā norma ierobežo Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības vai kā citādi izraisa tai nelabvēlīgas tiesiskas sekas. Proti, Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi cēloņsakarību starp apstrīdēto normu un iespējamo Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskārumu. Pieteikumā norādītā hipotētiskā apņemšanās rīkot solidaritātes streiku vai iespējamība, ka Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība kļūs par Pieteikuma iesniedzējas dalīborganizāciju, nav uzskatāma par Pieteikuma

iesniedzējas pamattiesību aizskārums juridisko pamatojumu. Tādējādi konkrētajā gadījumā persona ir vērsusies Satversmes tiesā nevis savu pamattiesību aizskārums gadījumā, bet gan ar sūdzību vispārības labā (*actio popularis*).

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā, sestās daļas 1. punktā un septītās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 195/2015).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš